

11.4.2. Yeni Dinî Hareketler Özet

20. yüzyılın ikinci yarısından sonra ortaya çıkan ve geleneksel tek tanrılı (monoteist) ve çoktanrılı (politeist) dinlerden farklı bir söylem ve örgütlenme tarzına sahip olan dini hareketlerdir. Bu hareketlerin hedef kitlesi çoğunlukla gençlerden oluştuğu için "gençlik dinleri" olarak da adlandırılır.

Yeni dinî hareketler, çoğunlukla Batı Avrupa, Uzak Doğu ve özellikle Kuzey Amerika toplumlarında yaygın din veya mezheplerin bir alt kolu olarak ortaya çıkmıştır. Farklı ülkelerden göç alan, çeşitli kültürlerin bir arada bulunduğu toplumlarda hızla yayılmıştır. Kendilerini yeni birer din olarak sunmalarına rağmen hiçbiri başlı başına yeni bir din olarak kabul edilmişir.

Kıyametten önce barış ve selametın hüküm süreceğine veya kıyametin kopuşu sırasında kendilerinin kurtarılacağına inanan bu hareketlere "Kıyamet Tarikatları" da denir. Bunlar 2000'li yıllarda yaygınlaştığı için de "Milenyum Tarikatları" olarak da anılmaktadır.

Hristiyan Batı dünyasında ortaya çıkan yeni dinî akımlar genel olarak iki grupta ele alınabilir:

! Mevcut dinî yapı ve gelenekle bir şekilde ilgili olanlar

11. SINIF 4. ÜNİTE
İNANÇLA İLGİLİ MESELELER

! Mevcut dinî yapı ve geleneğe aykırı olan, Batı'ya dışarıdan gelen akımlar.

Yeni dini hareketlerin ortaya çıkmasının temel nedenleri:

- 1) Modernleşme süreci ile birlikte yaşanan değişimler
- 2) Hızlı şehirleşmeden kaynaklanan toplumsal değerlerdeki bozulmalar
- 3) Bireyci düşüncenin ve yaşantının hâkim olması,
- 4) Dinî sorumluluklardan kaçma eğilimi
- 5) Aile bağının zayıflaması, kendi farklılığını vurgulama arzusu
- 6) İnsanların hızlı zenginleşme ve yükselme arzuları
- 7) Geleneksel değerlerden kopmalar
- 8) İnsandaki dünyevileşme arzusu

Yeni dinî hareketlerin belli başlı özellikleri

- * Tanrı'yla veya mutlak varlıkla ilişki kurmayı önerir ve bu imkânı sunduklarını iddia ederler.
- * Kendilerine özgü ahlaki normlara sahiptir.
- * Hareketin liderine kayıtsız teslimiyet, itaat ve bağlılık esastır.
- * Hareketin lideri, hem otoriter hem de karizmatik özelliğe sahiptir.

11. SINIF 4. ÜNİTE
İNANÇLA İLGİLİ MESELELER

- * Üyelerin, hareketin ilkelerini eleştirme hak ve özgürlüğü yoktur.
- * Milenyum olgusuna kuvvetli vurgu söz konusudur.
- * Harekete yeni üye kazandırmak için misyoner gibi çalışmak esastır.
- * Toplumdaki yaygın din anlayışına karşı çıkarlar.
- * İnsanlara toplumun kurtulacağı ve geleceğin daha iyi olacağı konusunda ümit verirler.
- * Üyeleri arasında gizli ve örgütlü bir sistem vardır.
- * Yeni üye kazanabilmek için idol olarak kabul edilen kişilerle popüler müzik etkinlikleri düzenlerler.
- * Topluluğun işaretlerini taşıyan belli kılık ve kıyafetleri özendirirler.
- * Uyuşturucu ve cinselliği serbest olarak sunma gibi çeşitli beyin yıkama yöntemlerine başvururlar.

Bu tür örgütlerde lider üyeleri tarafından tartışılmaz kutsal bir otorite olarak kabul edilmektedir. Oysa İslam'a göre Hz. Peygamber'den başka hiç kimse "masum ve tartışılmaz" bir otorite ve rehber olarak kabul edilemez.

Hiç kimse ve hiçbir yapı, kendisini dinin mutlak temsilcisi olarak göremez.

İnsanları kendisine kayıtsız şartsız

itaat ve bağlılığa çağırılmaz. Ülkemizde de yeni dinî hareketlerden etkilenenler ve Reiki, Sahaja Yoga, Transandantal Meditasyon gibi dinî hareketlere bağlı olanlar bulunmaktadır.

Din İstismarı

Dilimize Arapçadan geçmiş olan istismar; menfaat sağlamak, bir kimse ya da zümrenin iyi niyetini ve bu yöndeki davranışlarını kötüye kullanmak, suiistimal etmek, sömürmek gibi anlamlara gelir. Din istismarı ise; dini, şahsi çıkar, siyasi menfaat veya nüfuz sağlamak için kullanmaya, gizli emellerin üzerini dini söylem ve hareketlerle örtmeye denir. Kutsal değerlerin toplumdaki merkezî konumu ve belirleyici etkisi insanlar tarafından çabuk kabullenilmesini sağladığı için istismarı en fazla yapılan alanların başında din gelmektedir.

- Dinî değerleri benimseme konusunda samimi olmayan kimselerin siyasi, ekonomik ve sosyal kaygılarla menfaat ve güç elde etmek için din üzerinden söylem ve davranış geliştirmesi din istismarıdır.
- Ticari işletmelerin sadece ekonomik kaygıyla dinî önemi olan dönemlerde pazarlamalarını dinî değerler üzerinde yapması, dinin ekonomik yönden istismarına örnektir.

11. SINIF 4. ÜNİTE İNANÇLA İLGİLİ MESELELER

• Toplum önünde değerli bir yer edinebilmek, yaptıklarına bir meşruluk kılfı bulabilmek için dinî söylemlerde bulunmak, din istismarının sosyal boyutuna birer örnektir.

Siyasi erki ele geçirme isteği, ekonomik sıkıntılar, köyden kente göç, teknolojik alanda yaşanan hızlı gelişmeler ve bunun yol açtığı sorunlar, ailelerin ilgisizliği, din eğitiminin yeterli ve gerekli düzeyde verilmemesi vb. sebepler din istismarını kolaylaştırmaktadır. Dinin istismar edildiği toplumlarda dinî olanla olmayan birbirine karışır. Toplumda hurafe ve batıl inanışlar yaygınlaşır. Dinin değer olmaktan çıkarılıp istismar aracı olarak görülmesi, toplumda insanları dindar görünmeye, ikiyüzlülüğe sevk eder. Din istismarı, insanların dine olan inancını ve bağlılığını azaltır. Dinin istismar edilmesi, insanların birbirine olan güvenini yok eder. Bunun sonucunda da dinin birlik ve beraberliği sağlayıcı

işlevi zedelenir. Dinî istismarın yaşanmaması için, din asıl kaynaklarından öğrenilerek yanlış yönlendirmelerin önüne geçilmelidir. Toplumda doğru din anlayışının yerleşmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

İslamofobi

İslamofobi (İslam korkusu), İslam'dan ve Müslümanlardan gerekçesiz şekilde korkulması anlamını taşır. Bu

11. SINIF 4. ÜNİTE İNANÇLA İLGİLİ MESELELER

korkunun en önemli sebepleri İslam'ın doğru bir şekilde bilinmemesi ve birincil kaynaklardan araştırılarak

öğrenilmemesi, ayrıca bazı devlet liderlerinin Müslümanlar hakkındaki art niyetli söylemleridir. İsmenin

anlamı barış olan bir dini şiddet odaklı göstermek, Kur'an ayetlerindeki iyilik yolunda mücadele anlamı

taşıyan cihadı haksız yere savaşmak şeklinde yorumlamak art niyetli bir yaklaşım biçimidir. Bu durum

sadece Avrupa, Amerika değil Asya ülkelerinde bile Müslümanların dışlanmalarına hatta işkenceler

görmelerine neden olmaktadır.

İslamofobinin Nedenleri:

İslam'ın, kaynaklarından öğrenilmemesi

İslam hakkında önyargıların olması

Bazı terör gruplarının İslam'ın adını kullanmaları

Bazı politik grupların ve siyasetçilerin ırkçı söylemleri

Batı ülkelerinde İslam dininin yeterince tanınmaması

11. SINIF 4. ÜNİTE
İNANÇLA İLGİLİ MESELELER

Bazı Müslümanların ve İslami grupların yanlış tutumları

Din konusunda aşırı tutucu grupların başka dinlere olumsuz bakışı

YENİ NESİL EFSANEM SERİSİ

YENİ NESİL AKILLI DEFTERLERİMİZ

YENİ NESİL SORU BANKALARIMIZ

Sipariş Tel:

0 555 153 08 74 - 0 505 979 88 88

Sadece Din Dersi...

DDY YAYINLARI